

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่เริ่มมีศาสนา โดยอาศัยพระจริยาของพระศาสดา เป็นที่ปรากฏว่าศาสนาพุทธมีเป้าหมายหลักอยู่ที่ต้องการให้ทุกคนเป็นคนดีมุ่งเน้นสันติภาพและสันติสุขต่อมวลมนุษย แต่ในความเป็นจริงแล้วทุกสังคมย่อมมีคนดีคนเลวปะปนกันอยู่ทุกยุคทุกสมัย ดังนั้นในประเทศไทยจึงให้เสรีภาพในการเคารพและปฏิบัติตามศาสนาที่ตนนับถือ เช่น “ศาสนาพุทธสายเถรวาทถือว่าเป็นศาสนาประเภทเทวนิยม”^๑ ซึ่งเกิดจากพระปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า (พุทธชนันต์ ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า) พระพุทธเจ้าผู้เป็นศาสดาของศาสนาพุทธ เมื่อครั้งที่อยู่ที่พระราชวังสามฤดูได้เสพกามมีความสุขหรือเสวยสุขที่พระองค์เรียกว่าสุดโต่งข้างหนึ่งชื่อว่ากามสุขัลลิกานุโยค ครั้นเสด็จออกแสวงหาโมกขธรรมทรงใช้เวลาถึง ๖ ปี บำเพ็ญเพียรทรมานพระองค์เพื่อค้นหาสังขารธรรมสูงสุด เมื่อทรงค้นพบว่าการบำเพ็ญทุกรกิริยานั้นไม่ใช่หนทางนำไปสู่การตรัสรู้ จึงกลับมาบำเพ็ญเพียรทางจิตจนได้บรรลุผลคือ อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณสุข เมื่อตรัสรู้แล้วทรงดำเนินการปฏิบัติทางสายกลาง มัชฌิมาปฏิปทา โดยใช้ชีวิตตามทางสายอริยมรรคมีองค์แปดและทบทวนปัจจุสมุปบาท ๑๒ (วงจรชีวิตมีชรา มรณะเป็นที่สุด) รื้อรียสัจ ๔ พิจารณาไตรลักษณ์ ทุกคนย่อมเกิด แก่ เจ็บ ตายกันทุกคน พระองค์เองทรงเป็นตัวอย่างของชีวิตที่อยู่ไม่เกิน ๑๐๐ ปีกันทุกผู้ทุกนาม ด้วยอาศัยพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพระองค์ ๓ ประการ คือ พระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณและพระมหากรุณาคุณ ได้เสด็จไปประทับจำพรรษาโปรดเวไนยสัตว์ทั้งนอกพรรษาและในพรรษา จนกระทั่งก่อนจะเสด็จดับขันธปรินิพพานได้ตรัสสอนให้ทุกคนอย่าตั้งอยู่ในความประมาท ซึ่งเป็นการบำเพ็ญพุทธจริยา โดยพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงธรรมให้บริบูรณ์ทั้ง ๓ ประการ คือ

๑. โลกัตถจริยา ทรงบำเพ็ญประโยชน์ต่อชาวโลกด้วยการแสดงพระธรรมเทศนา ทรงชี้ทางบรรเทาทุกข์ ความสุขเกษมศานต์และทางพระนิพพาน
๒. ญาติัตถจริยา ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่พระประยูรญาติตามฐานะ จนบรรลุธรรมมากมาย

^๑ พัน ดอกบัว, ศาสนาเปรียบเทียบ, (กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๓๙), หน้า ๑๓๔.

๓. พุทธัตถจริยา ทรงบำเพ็ญประโยชน์โดยฐานะเป็นพระพุทธเจ้า ด้วยการแสดงธรรม ทรงประทานโอวาทแก่ภิกษุสงฆ์ ทรงบัญญัติพระวินัยเพื่อเป็นหลักปกครองสงฆ์

พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมจนเกิดพุทธบริษัท ๔ พระสูตรและข้อบัญญัติต่างๆ^๒ ในช่วงท้ายพระชนมายุ ในพรรษาที่ ๔๕ ได้ประทานพุทธโอวาทในมหาปเทศ ๔ หลักอ้างอิงสำหรับเทียบเคียงในทางพระวินัย^๓ และทรงประทานพุทธานุญาติให้สามารถเพิ่ม ลด สิกขาบทเล็กน้อยได้ จากที่กล่าวมาจะปรากฏให้เห็นพุทธจริยาในความเป็นพระศาสดาของพระพุทธเจ้า ที่ทรงมุ่งเน้นประโยชน์และความสุขแก่มวลมนุษยชาติเป็นสำคัญ

การที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญประโยชน์อนุเคราะห์ เช่น พุทธกิจ ๔๕ พรรษาและพุทธประวัติ ๘๐ พรรษา จึงเกิดพฤติกรรมที่เรียกว่าพุทธจริยา หรือพุทธกิจประจำวัน ๕ เวลาของพระพุทธเจ้าในลักษณะที่เป็นประโยชน์ทางพุทธจริยา ๓ ประการ คือ โลกัตถจริยา ญัตตถจริยา พุทธัตถจริยา

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของพุทธจริยาว่า หมายถึง “พระจริยาของพระพุทธเจ้า การบำเพ็ญประโยชน์ของพระพุทธเจ้ามี ๓ ประการ คือ ๑.โลกัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์แก่โลก ๒. ญัตตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์แก่พระญาติ ๓. พุทธัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์โดยฐานะเป็นพระพุทธเจ้า”^๓ ซึ่งเมื่อได้เข้าไปศึกษาแล้ว เหล่าพุทธบริษัท ๔ ได้แก่ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา สามารถน้อมนำไปประพฤติปฏิบัติตาม ให้เกิดประโยชน์สุขและความเจริญรุ่งเรืองสูงสุดในชีวิต ซึ่งทำให้ทราบว่า พุทธจริยามีความสำคัญมากต่อวิถีชีวิตของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ศึกษาพุทธจริยากับพระธรรมวินัยที่เกี่ยวข้อง และกรณีศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในพุทธกิจ ๔๕ พรรษา เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจจะได้น้อมนำเรื่องพุทธจริยาไปศึกษาค้นคว้าต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
๒. เพื่อศึกษาพุทธจริยากับพระธรรมวินัยที่เกี่ยวข้อง

^๒ ที.ม. (ไทย) ๑๐/๑๘๗-๑๘๘/๑๓๔.

^๓ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๒๗๐.

๓. เพื่อศึกษากรณีศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในพุทธกิจ ๔๕ พรรษา

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. พุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเป็นอย่างไร
๒. พุทธจริยากับพระธรรมวินัยที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไร
๓. กรณีศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในพุทธกิจ ๔๕ พรรษา เป็นอย่างไร

๑.๔ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๔.๑ จริยา หมายถึง หน้าที่และการบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ

๑.๔.๒ พุทธจริยา หมายถึง พระจริยาของพระพุทธเจ้า การบำเพ็ญประโยชน์ของพระพุทธเจ้ามี ๓ คือ ๑. โลกัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์แก่ชาวโลก ๒. ญาติัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์แก่พระประยูรญาติ ๒ ฝ่าย คือฝ่ายพระราชบิดาและฝ่ายพระราชมารดา ๓. พุทธัตถจริยา การบำเพ็ญประโยชน์โดยฐานะเป็นพระพุทธเจ้าที่ปรากฏอยู่ในเรื่องพุทธกิจ ๔๕ พรรษา

๑.๔.๓ พุทธกิจ หมายถึง กิจที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ การงานที่พระพุทธเจ้าทรงกระทำ เป็นพุทธกิจ ๕ เวลาในแต่ละวันเป็นส่วนใหญ่

๑.๔.๔ คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา หมายถึง เฉพาะคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทเท่านั้น

๑.๕ ทบทวนเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๑.๑ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พระนิพนธ์ในหนังสือ “การศึกษาเพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์” ในเรื่องพุทธจริยา สรุปใจความได้ว่า พุทธบริษัท ๔ นั้น ความมีพุทธจริยา หรือจะเรียกว่าเป็นคนโดยธรรม คือมีการปฏิบัติประกอบด้วยความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีสมกับความเป็นคน ซึ่งจะต้องมีธรรมของคนบริบูรณ์ จึงจะถือว่าเป็นคนที่มีพุทธจริยาสืบทอดกันมาจากพระพุทธเจ้า ในด้านการศึกษาให้มีพุทธจริยาประจำกาย จำต้องศึกษาธรรมตามหลักไตรสิกขา ๓ ของพระพุทธเจ้า คือ ศีลสิกขา ศีลสิกขา จิตตสิกขา ศีลสิกขา จิตและปัญญาสิกขา ศีลสิกขาปัญญา

“สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, การศึกษาเพื่อความเป็นคนที่สมบูรณ์, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เมตตาทราย, ๒๕๕๔), หน้า ๑๐.

๑.๕.๑.๒ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (พิมพ์ ธรรมโร) กล่าวถึงเรื่องพุทธจริยา ไว้ในหนังสือ “มงคลยอตชีวิตฉบับสมบูรณ์” ว่า ความมีวินัยเป็นมงคลสูงสุด สรุปลงใจความได้ว่า คนเราจะมีชีวิตอยู่เป็นระเบียบเรียบร้อยดำเนินสะดวกราบรื่นและอยู่สงบสุข ก็เพราะได้อาศัยอำนาจดึงดูดของความสามัคคีและความเคารพที่มีต่อกัน ถ้าอยู่กันอย่างไม่มีความเคารพเป็นระเบียบเหลวแหลกไปตามอำเภอใจ ความเคารพนี้เป็นคุณสมบัติทั่วไปแก่ทุกเพศทุกวัยจำเป็นต้องปฏิบัติร่วมกัน ส่งผลให้สังคมมีความระลึกถึงกันมีความจงรักภักดีต่อกัน มีความเอื้อเพื่อเชื่อถือต่อกัน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีความสุขในชีวิต^๕

๑.๕.๑.๓ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ในหนังสือ “พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ” กล่าวถึง พุทธจริยา สรุปลงใจความได้ว่าในการแสดงพุทธธรรมต่อไปนี้ ผู้แสดงถือว่าได้พยายามที่จะแสดงตัวพุทธธรรมทุกอย่างที่องค์พระบรมศาสดาทรงสอนและทรงมุ่งหมาย ได้แก่ คัมภีร์พระพุทธศาสนา จึงหมายถึงพระไตรปิฎกภาษาบาลีอย่างเดียว ซึ่งได้เลือกสรรเอาเฉพาะส่วนที่เห็นว่าเป็นหลักการดั้งเดิม เป็นความหมายแท้จริงมาแสดง โดยยึดเอาหลักความกลมกลืนสอดคล้องกันในหน่วยรวมเป็นหลักและเพื่อให้มั่นใจยิ่งขึ้นจึงได้นำพุทธจริยาและพุทธกิจที่ได้ทรงบำเพ็ญมาประกอบการพิจารณาตัดสินแนวทางและขอบเขตของพุทธธรรม^๖

๑.๕.๑.๔ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ในหนังสือ “วินัยเรื่องใหญ่กว่าที่คิด” กล่าวถึงเรื่อง “พุทธจริยา” สามารถสรุปลงใจความได้ว่าบนพื้นฐานแห่งธรรมแสดงถึงความหมาย ๒ อย่างในความสัมพันธ์ระหว่างธรรมกับวินัย เช่น ๑) วินัยที่ถูกต้อง จะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริงในธรรมชาติ ถ้ามีฉะนั้นวินัย (ระบบการจัดตั้งในสังคมมนุษย์) ก็จะไม่จริงจาง ไม่ได้ผล ไม่นั่นคง ๒) วินัยต้องมีความมุ่งหมายเพื่อธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความชอบธรรม ความดีงามของสังคม^๗

๑.๕.๑.๕ เสฐียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต ได้เขียนหนังสือ “วาระสุดท้ายของพระพุทธเจ้า” ซึ่งเป็นผลงานการวิเคราะห์พระไตรปิฎกในชุดพระไตรปิฎกศึกษาของท่าน จากมหา

^๕ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (พิมพ์ ธรรมโร), มงคลยอตชีวิต ฉบับสมบูรณ์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสภา, ๒๕๓๙), หน้า ๑๗๒.

^๖ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๙.

^๗ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), วินัย เรื่องใหญ่กว่าที่คิด, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมมิก จำกัด, ๒๕๓๘), หน้า ๑๘.

ปรีนิพพานสูตร “ซึ่งเป็นพระสูตรที่แสดงให้เห็นถึงพระจริยาของพระพุทธเจ้า โดยท่านเน้นให้เห็นว่า พระพุทธเจ้านั้นทรงมี “วิญญูณครุ” อย่างแท้จริง คือทรงสอนธรรมจนวินาทีสุดท้าย”^๘

๑.๕.๑.๖ สุริย์ มีผลกิจ ในหนังสือ “พุทธกิจ ๔๕ พรรษา” กล่าวถึงเรื่องพุทธจริยา สามารถสรุปใจความได้ว่า พระพุทธองค์ทรงบำเพ็ญพุทธกิจ ๕ ประการนี้ด้วยพุทธจริยา คือ ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่โลก ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่ญาติ และทรงบำเพ็ญประโยชน์โดยฐานะเป็นพระพุทธเจ้าด้วยพระมหากรุณาคุณอันยิ่งใหญ่ทั้งในพระรชกาลและนอกพระรชกาล โดยมีได้คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อยหรือความลำบากแต่ประการใด นับแต่ตรัสรู้ตรากบจนกระทั่งวินาทีสุดท้ายเสด็จดับขันธปรินิพพานเป็นเวลาถึง ๔๕ ปี มีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา^๙

๑.๕.๑.๗ ธรรมปราณี ใน “พุทธลีลา” กล่าวถึงพุทธจริยาดังนี้ พุทธจริยา คือ สิ่งที่พระพุทธองค์ทรงสอนให้ฟังชี้แนะให้ดูชี้้นำบอกกล่าวอย่างละเอียดพิสดาร ด้วยพุทธกิจ ๕ ประการ และพุทธกิจ ๔๕ พรรษา เช่น ผู้ที่เป็นมหาบุรุษนั้นย่อมดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบหรือที่เรียกกันในปัจจุบันว่า “รู้จักบริหารเวลาของชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมาย มีจุดมุ่งหมาย แล้วทำตามความฝันความใฝ่โดยไม่ย่อท้อ ไม่ถอยไม่ยอมแพ้ และพระพุทธองค์ก็ทรงปฏิบัติในเรื่องนี้โดยพระองค์เอง ให้เราทั้งหลายได้ดูเป็นตัวอย่าง คือ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”^{๑๐}

๑.๕.๒ รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๕.๒.๑ พระครูบวรสิกขการ (บุญเสริม ชนะฤทธิ์) กล่าวในวิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิตเรื่อง “พุทธจริยากับพระจริยาของพระเยซูคริสต์ : การศึกษาเปรียบเทียบในมหาปรีนิพพานสูตรกับพระวรสารลูกา” มีใจความสรุปได้ว่า พุทธจริยาที่ปรากฏในมหาปรีนิพพานสูตรนั้น พุทธกิจเป็นปัจจัยให้เกิดพุทธจริยาสำคัญที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ๓ ประการ คือ ๑) พุทธจริยาด้านโลกัตถจริยา คือ ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่ชาวโลก ๒) พุทธจริยาด้านญาติถถจริยา คือ ทรงบำเพ็ญเป็นประโยชน์ต่อพระประยูรญาติ ๓) พุทธจริยาด้านปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นพระศาสดา...และแม้ว่าพระพุทธเจ้าทรงอยู่ในฐานะพระศาสดาประกาศ

^๘ เสฐียรพงษ์ วรรณปก, **วาระสุดท้ายของพระพุทธเจ้า**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

^๙ สุริย์ มีผลกิจและวิเชียร มีผลกิจ, **พุทธกิจ ๔๕ พรรษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทคอมฟอร์ม จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๓.

^{๑๐} ธรรมปราณี, **พุทธลีลา**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศิลปสยามบรรจภัณฑ์และการพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๑๔.

ศาสนา แต่ความมุ่งหมายในการประกาศเน้นให้ผู้ปฏิบัติตามบรรลุนิสรภาพโดยสมบูรณ์ ก้าวข้ามพ้นวิญญูสงสารทั้งปวง คือบรรลุนิสรุต เป็นพระอรหันต์บุคคลโดยแน่แท้ มีศักยภาพที่จะพบความสำเร็จเป็นพุทธะได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากพระพุทธเจ้าทรงเป็นมนุษย์คนธรรมดาเหมือนกัน^{๑๑}

๑.๕.๒.๒ พระมหาจรัญ จรณธมโม กล่าวถึงพุทธจริยาในการบัญญัติพระวินัยธรรมไว้ในวิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องศีลสิกขาในพระวินัยปิฎก” สรุปได้ว่า เพื่อให้พุทธบริษัททั้งหลายได้มีวินัย มีระเบียบมีกฎเกณฑ์ควบคุม วินัยจึงช่วยให้คนห่างจากความชั่วร้ายทั้งหลาย แต่ถ้าขาดระเบียบวินัย การงานก็จะเสียผล เป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมศรัทธามากขึ้น เพราะสภาพของการผิดพระธรรมวินัยของพระสงฆ์นั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเสื่อมศรัทธาของพุทธศาสนิกชน อันเป็นตัวชี้วัดความรุ่งเรืองและความเสื่อมถอยในพระพุทธศาสนา^{๑๒}

๑.๕.๒.๓ พระรังสรรค์ คุณสารโร (ตุ้มม่วง) กล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต เรื่อง “ศึกษาเปรียบเทียบอาคาริยวินัยกับอนาคาริยวินัยในพระพุทธศาสนาเถรวาท” กล่าวถึงเรื่องพุทธจริยา สรุปใจความได้ว่า พบว่าอาคาริยวินัยซึ่งเป็นวินัยสำหรับชาวบ้านทั่วไป อนาคาริยวินัยเป็นวินัยสำหรับนักบวชหรือบรรพชิตในพระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นหลักของการประพฤติปฏิบัติตามหลักของศีล ศีลคือข้อห้ามนำมาประพฤติปฏิบัติเพราะจะทำให้เกิดความเดือดร้อนในสังคม พร้อมทั้งเป็นการสร้างปัญหาให้แก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม^{๑๓}

๑.๕.๒.๔ พระมหาประพันธ์ ศุภักษร ได้กล่าวถึงพุทธจริยา ไว้ในวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต เรื่อง “ความสำคัญของบุคลิกภาพของพระพุทธเจ้าต่อความสำเร็จในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา” สรุปได้ว่า พุทธจริยา คือ พระจริยาที่ทรงประพฤติเป็นประโยชน์แก่ ๑. ชาวโลก ๒. แก่พระประยูรญาติ ๓. ในฐานะที่ทรงเป็นพระพุทธเจ้า ซึ่งบุคคลมองเห็นและสังเกตได้จนเกิดการ

^{๑๑}พระครูบวรสิกขการ (บุญเสริม ชนงุฑธิ์), “พุทธจริยาวัตรกับพระจริยาวัตรของพระเยซูคริสต์ : การศึกษาเปรียบเทียบในมหาปริณิพพานสูตรกับพระวรสารลูกา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗).

^{๑๒}พระมหาจรัญ จรณธมโม, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องศีลสิกขาในพระวินัยปิฎก”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓).

^{๑๓}พระรังสรรค์ คุณสารโร (ตุ้มม่วง), “ศึกษาเปรียบเทียบอาคาริยวินัยกับอนาคาริยวินัยในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘).

ปฏิบัติตาม เอาเป็นแบบอย่างเป็นที่พึงอันประเสริฐแก่สรรพสัตว์ ตลอดจนการทำงานอย่างมีระบบ และมีเป้าหมายชัดเจน ทำให้พระพุทธองค์ทรงประสบความสำเร็จในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^{๑๔}

จากการที่ได้ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะพบว่าเรื่องศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา โดยเฉพาะการศึกษาในความหมายของพุทธจริยา ในความสำคัญของพุทธจริยาและในวิธีปฏิบัติการบำเพ็ญประโยชน์ของพุทธจริยาอย่างเจาะลึกลงในพระไตรปิฎก อรรถกถา ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดเคยทำการศึกษาวิเคราะห์ไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้วิธีการทางเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

๑. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) จากพระไตรปิฎก อรรถกถา ที่เกี่ยวข้องกับพุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาและพจนานุกรมฉบับต่างๆ

๒. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) จากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือธรรมบรรยาย และบทความทางธรรมที่เกี่ยวข้อง

๓. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๔. ศึกษา แปล และวิเคราะห์ข้อมูล

๕. เรียบเรียง สรุปผล และนำเสนอผลงานวิจัย

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบพุทธจริยาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๒. ทำให้ทราบการศึกษาพุทธจริยากับพระธรรมวินัยที่เกี่ยวข้อง

๓. ทำให้ทราบกรณีศึกษาพุทธจริยาที่ปรากฏในพุทธกิจ ๔๕ พรรษา

^{๑๔} พระมหาประพนธ์ ศุกักษร, “ความสำคัญของบุคลิกภาพของพระพุทธเจ้าต่อความสำเร็จในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (คณะศิลปศาสตร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔).